

Rikslønnsnemndas kjennelse av 22. juli 1964

i sak nr. 11 - 1964 :

Norsk Arbeidsgiverforening og Papirindustriens Arbeidsgiverforening

på den ene side

og

Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund

på den annen side

i samband med tariffrevisjonen 1964 for betjeningen ved kraftstasjoner i papirindustrien.

Nemndas sammensetning:

1. Sorenskriver Kai Knudsen, formann
2. Direktør i NAF, Trygve Kleppe
3. Nestformann i LO, P. Mentsen
4. Overrettssakfører Knut Grindstad, utpekt av PAF
5. Sekretær Erling Johansen, utpekt av NEKF.

Saken behandles i henhold til Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964, slutningens punkt V, og med partenes samtykke er nemnda satt med 5 medlemmer, hvorav formannen, Kleppe og Mentsen deltar i voteringen, jfr. lov om lønnsnemnd av 19.12-1952 § 2, siste ledd.

Partene møtte for lønnsnemnda, gjorde rede for saken og nedla påstand i møte den 29. juni 1964. Etter at saken var drøftet i flere møter, avsa lønnsnemnda den 22 juli

Kjennelse :-

Den mellom partene gjeldende overenskomst omfatter kraftstasjonsbetjeningen ved 15 bedrifter innen papirindustrien. Disse kraftstasjoner produserer i det vesentlige bare elektrisk kraft til bedriftenes eget behov, og er nær knyttet til bedriftenes øvrige virksomhet. Av arbeidstagerne ved disse kraftstasjoner er 92 medlemmer av NEKF.

Overenskomstforholdet mellom partene har vært ordnet på den måten at "Fellesoverenskomsten for Treforedlingsindustrien" mellom Papirindustriens Arbeidsgiverforening og Norsk Papirindustriarbeiderforbund har gått inn som en del av overenskomsten. I den gjeldende kraftstasjonsavtale § 1 heter det :

"Fellesoverenskomsten for papirindustrien får anvendelse på denne overenskomst, med den endring at Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund trer i stedet for Norsk Papirindustriarbeiderforbund."

Kraftstasjonenes driftsform er dels helkontinuerlig, dels døgnkontinuerlig og dels med kjøring etter behov. Det er opplyst at 44 av de arbeidstagerne som overenskomsten omfatter arbeider på helkontinuerlig skiftordning, og resten på døgnkontinuerlig skiftordning og dagtid. Det er også eksempler på at stasjonene overvåkes i betjeningens hjem med fjernkontroll eller går ubetjent under ordinær drift.

Inntil tariffrevisjonen 1961 hadde overenskomsten normallønnssatser, spesielt fastsatt for den enkelte kraftstasjon og med graderte lønnssatser etter stillingens omfang og stillingshaverens ansiennitet. Etter en protokoll som partene opprettet i 1958 skulle det være adgang for de stedlige parter på den enkelte bedrift til å inngå avtale om overgang til individuell lønn istedenfor overenskomstens normallønnssatser. For slik individuell lønn skulle Særbestemmelsene i Fellesoverenskomsten for Treforedlingsindustrien vedrørende minstelønn gjelde.

Ved tariffrevisjonen i 1961 reiste forbundet krav om gjennomføring av årslønn for kraftstasjonsbetjeningen. Spørsmålet om lønnssystemet ble gjort til gjenstand for inngående behandling, hvor representanter fra NAF og LO deltok, og resultatet ble at det innførtes minstelønnssatser i overenskomsten i stedet for normallønnssatser som tidligere. Fellesoverenskomstens Særbestemmelser for minstelønnsavtaler skulle gjelde.

Forbundet foretok oppsigelse av overenskomsten til utløp 30. april 1964. Med brev av 20. februar oversendte forbundet sine krav med anmodning om forhandlinger. De eneste endringer som ble krevet i den tidligere overenskomst var av lønnsbestemmelsene, hvor forbundet ville ha innført regulativsatser med årslønn og 4 alderstillegg og nye bestemmelser om skifttilleggene.

Plassene ble oppsagt av forbundet uten at det hadde vært forsøkt forhandlinger. Da tariffoppgjøret for vårfagene ble henvist til tvungen lønnsnemnd, kommer overenskomsten mellom partene inn under kjennelsen av 11. mai 1964 vedkommende de generelle krav ved tariffrevisjonen 1964 mellom NAF og LO.

I kjennelsens slutning avsnitt V er bestemt :

"De direkte tariffparter skal straks oppta forhandlinger om tilpasning av denne kjennelse, og forøvrig forhandle om de forslag som er satt frem og som fremdeles opprettholdes.

Det partene ved disse forhandlinger blir enige om vil bli innarbeidet som en del av den endelige lønnsnemndskjennelse. De krav partene ikke blir enige om, går tilbake til lønnsnemnda til endelig avgjørelse. - - - "

Den 15. juni 1964 ble det holdt forhandlingsmøte om tilpasning av kjennelsen på kraftstasjonsoverenskomsten. Protokollen fra dette møte lyder :

"Man drøftet saken, men kom ikke til enighet.

Arbeidsgivernes forhandlere inntar det standpunkt at lønnsreguleringsbestemmelsene i Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai i år må bli å gjennomføre individuelt for de lønns-tagere som omfattes av den foreliggende overenskomst, og da med slik tilpasning som følger av protokoll mellom Papirindustriens Arbeidsgiverforening og Norsk Papirindustriarbeiderforbund, datert 3. juni i år.

Arbeidstagernes representanter viste til kjennelsens pkt. V og ville oversende saken til Rikslønnsnemnda."

Under behandlingen i lønnsnemnda er det fra Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbunds side fremholdt at kraftstasjonsbetjeningen ved statens kraftverk, kommunale, interkommunale og fylkeskommunale kraftverk - som tilsammen representerer den overveiende del av kraftstasjoner i landet - blir ensartet lønnet fra 1. juni 1964. For maskinistenes vedkommende gjelder da regulativfestet årslønn med 4 alderstillegg etter 8 år og med nattskifttillegg, søndagstillegg og helligdagstillegg fastsatt til årlige beløp.

Forbundet har videre en fellesoverenskomst for betjeningen ved 19 private elektrisitets- og kraftverk og enkeltoverenskomster med 3 større kraftverk tilsluttet Elektrisitetsverkens Arbeidsgiverforening (NAF), omfattende ca. 665 arbeidstagere. Også disse kraftverk har en fast årslønn med 4 alderstillegg etter 2, 4, 6 og 8 års tjeneste ved verket.

Kraftstasjonsbetjeningen i papirindustrien lønnes etter Fellesoverenskomsten for denne industri. Den bygger på minstelønnsatser pr. time og ulike tillegg, bl.a. produksjonspremie. Dette siste tillegg får ikke kraftstasjonsbetjeningen, da de etter PAF's standpunkt ikke deltar i den egentlige produksjon.

Forbundet har nedlagt påstand om at kraftstasjonsbetjeningen i papirindustrien skal ha de samme lønns- og arbeidsvilkår som de tilsvarende stillinger har etter fellesoverenskomsten mellom Elektrisitetsverkenes Arbeidsgiverforening (NAF) og forbundet. Alle skal dog være sikret de generelle tillegg som er fastsatt i lønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964.

Papirindustriens Arbeidsgiverforening har gjort gjeldende at lønnsvilkårene for betjeningen ved kraftstasjonene i denne industri fortsatt må fastsettes etter de samme prinsipper som gjelder for de øvrige arbeidstagere i papirindustrien. Det er dem det er grunn til å trekke sammenligning med når det gjelder lønnsvilkår. Lønnsoppbyggingen må etter PAF's mening fortsatt skje på grunnlag av minstelønn pr. time, med samme skiftøre og skiftprosent-tillegg som gjelder etter overenskomsten mellom PAF og Norsk Papirindustriarbeiderforbund. Det er i denne forbindelse pekt på at det ingen bestemte krav stilles til kvalifikasjoner for betjeningen som arbeider ved kraftstasjonene i papirindustrien. Dens arbeidsoppgave er i stor grad andre enn ved de øvrige kraftverk som det er trukket sammenligning med. Arbeidere som omfattes av overenskomsten for kraftstasjoner utfører tildels rengjøring og andre enkle arbeidsoppgaver, og settes også til annet arbeide ved bedriften.

PAF har nedlagt påstand om at lønnsnemndas kjennelse av 11. mai tilpasses dette overenskomstforhold ved at avsnitt II punkt 4 a i kjennelsen legges til grunn.

Rikslønnsnemndas merknader.

Tvisten gjelder først og fremst om lønningene for betjeningen ved kraftstasjonene skal fastsettes som normallønn med årslønnssatser eller om den någjeldende minstelønnsordning skal opprettholdes.

Fra begge sider er det fremholdt prinsipielle og praktiske hensyn som har gode grunner for seg. PAF legger vesentlig vekt på å opprettholde det samme lønnsystem som gjelder for de øvrige lønnstagere i papirindustrien, mens forbundet går sterkt inn for å få en fast og ensartet årslønn for sine medlemmer, slik som det nå er gjennomført ved statens, kommunenes og de private kraftverk som er tilsluttet Elektrisitetsverkens Arbeidsgiverforening (senere kalt EVA).

Forbundet fremsatte den 20. februar 1964 krav om endring av overenskomsten til årslønn og andre skifttillegg, og krevet samtidig vesentlige lønnsforhøyelser.

Under tilpasningsforhandlingene 15. juni reiste forbundet - etter de opplysninger som er gitt i Lønnsnemnda - prinsipielt de samme krav som var fremsatt 20. februar. Subsidiært ble det krevet at de lønns- og arbeidsvilkår som senere ble fastsatt i EVA-overenskomsten ved årets tariffoppgjør, skal gjelde tilsvarende i papirindustrien. Forbundet har for Lønnsnemnda nedlagt påstand i samsvar med det subsidiære krav.

Dette innebærer gjennomføring av fast årslønn, men med lavere satser enn etter det opprinnelige krav av 20. februar. EVA-overenskomsten inneholder imidlertid også endel andre bestemmelser enn lønn, således om kvalifikasjoner og arbeidsvilkår som ikke er tilsvarende i papiroverenskomsten. Da kravet om å få den samme tariffavtale som i EVA-overenskomsten først er reist etter Lønnsnemndas kjennelse av 11. mai, er det ikke adgang til å ta dette tilfølge ved årets tariffrevisjon etter kjennelsens post V.

Påstanden om å få innført samme lønnsystem og lønnsbestemmelser som i EVA-overenskomsten, ligger imidlertid innenfor rammen av de krav som forbundet reiste 20. februar, og for såvidt er det intet til hinder for at det opprettholdes og fremmes for Lønnsnemnda nå.

Et flertall, formannen og Kleppe, finner ikke at det er grunn til å gå over til et annet lønnsystem ved årets tariffoppgjør. Tilsvarende krav ble reist av forbundet ved tariffrevisjonen i 1961, og den gjeldende minstelønnsordning ble istandbragt etter meget inngående forhandlinger. Spørsmålet ble løst på den måten at man i stedet for normallønn pr. time, innførte det någjeldende system med en minste tilsikret begynnerlønn og en høyere sats etter 1 års tjeneste og hertil personlige lønnstillegg etter de vanlige prinsipper for individuelle tillegg. Dette system ble man enig om å innføre med særlig sikte på at lønnsnivået for kraftstasjonsbetjeningen

jeg Lønnsnemnda burde ha imøtekommet. Da jeg imidlertid er i mindretall, former jeg ikke egen konklusjon, men slutter meg subsidiært til kjennelsens slutning.

S l u t n i n g.

Den hittil gjeldende overenskomst av 1963 mellom partene prolongeres til 30. april 1966 med følgende endringer:

Lønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 gjøres gjeldende, og lønnsregulering foretas overensstemmende med slutningens avsnitt II i samsvar med protokoll av 22. mai og 3. juni 1964 mellom Papirindustriens Arbeidsgiverforening og Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Kai Knudsen

Trygve Kleppe

P. Mentsen

Knut Grindstad

Erling Johansen